

Dużą wagę przywiązujemy do wysokiej jakości kształcenia

„Dążymy do jak najlepszego przygotowania naszych absolwentów do wymogów rynku pracy, dlatego zadaniem permanentnym uczyniliśmy doskonalenie programów studiów. Realizujemy je wspólnie z gestorami poszczególnych kierunków i pracodawcami zatrudniającymi naszych absolwentów” – mówi dr hab. inż. Kazimierz Worwa, prof. WAT, prorektor ds. kształcenia Wojskowej Akademii Technicznej, w wywiadzie przeprowadzonym przez Ewę Jankiewicz, rzecznika prasowego Uczelni.

Ewa Jankiewicz: Pełni Pan Profesor funkcję prorektora ds. kształcenia od 2020 r. Jakie nowe wyzwania w zakresie kształcenia stoją przed Wojskową Akademią Techniczną?

Kazimierz Worwa: Wynikają one przede wszystkim ze zmian dokonujących się w naszym otoczeniu społeczno-gospodarczym, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb Ministerstwa Obrony Narodowej oraz współczesnego rynku pracy. Oczekiwania wobec naszych absolwentów dotyczą przede wszystkim wiedzy i umiejętności specjalistycznych, ale także kompetencji społecznych wyrażających się m.in. właściwym wykorzystaniem zdobytej wiedzy i nabytych umiejętności w zakresie kierowania zespołami ludzkimi, zdolnością współpracy w grupie czy zdolnością do podejmowania merytorycznej dyskusji i wyrażania swoich poglądów, także w językach obcych, szczególnie w języku angielskim. Dążymy do jak najlepszego przygotowania naszych absolwentów do wymogów rynku pracy, w tym do odpowiedzialnego wykonywania obowiązków i pełnienia ról zawodowych, dlatego zadaniem permanentnym uczyniliśmy doskonalenie programów studiów. Realizujemy je wspólnie z gestorami poszczególnych kierunków i pracodawcami zatrudniającymi naszych absolwentów. Mamy przy tym na uwadze zapewnienie wysokiej jakości kształcenia. Proces doskonalenia programów istniejących kierunków realizowany jest równoległe z rozszerzaniem i unowocześnianiem oferty dydaktycznej Akademii, zarówno studiów pierwszego i drugiego stopnia, jak i studiów podyplomowych i kursów doskonalących.

Na ile zaktualizowane w ostatnim roku akademickim programy studiów WAT różnią się od dotychczasowych? Jakie novum wnoszą?

Programy studiów dla wszystkich kierunków jednolitych studiów magisterskich (prowadzonych wyłącznie dla kandydatów na żołnierzy zawodowych) oraz wszystkich kierunków studiów pierwszego stopnia (cywilnych) w roku akademickim 2020/2021 zostały zmienione z myślą o ułatwieniu nowo przyjętym studentom pomyślnego ich kontynuowania i ukończenia. Zmiany zostały wprowadzone w konsekwencji rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 16 grudnia 2020 r., dotyczącego rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z COVID-19. Rozporządzenie to obniżyło wymagania egzaminacyjne obowiązujące na egzaminach maturalnych w 2021 r. Ograniczono zakres materiału wymaganego na egzaminach z przedmiotów kluczowych w procesie rekrutacji kandydatów do WAT. Podobne obniżenie wymagań dotyczyć będzie egzaminów maturalnych w latach szkolnych 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024. Mamy świadomość, że o przyjęcie na studia w tych latach ubiegać się będą kandydaci, którzy część swojej edukacji odbywali w warunkach nauki zdalnej i dlatego mogą być słabiej przygotowani do podjęcia i pomyślnej kontynuacji studiów. Wychodząc im naprzeciw, do programów studiów obowiązujących od roku akademickiego 2020/2021 wprowadziliśmy dodatkowe zajęcia z matematyki i fizyki w pierwszym semestrze studiów, w wymiarze 22 godzin zajęć z matematyki i 20 godzin zajęć z fizyki. Obejmują one podstawę programową z matematyki i fizyki szkoły średniej i mają przede wszystkim na celu utrwalenie i częściowe rozszerzenie materiału obu przedmiotów przez nowo przyjętych studentów, umożliwiając jednocześnie wyrównanie wiedzy i umiejętności w tym zakresie wszystkim rozpoczynającym studia.

Jak formalnie wygląda aktualizowanie programów studiów, na jakiej podstawie podejmowana jest decyzja o ich unowocześnieniu?

Szczegółowa procedura opracowywania nowych programów studiów jest treścią jednego z procesów realizowanych w ramach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w naszej Uczelni. Jest to proces 4.1. Opracowanie programu studiów dla kierunku, poziomu i profilu studiów. Określa on procedurę opracowywania, opiniowania i uzgadniania projektu programu, a także osoby funkcyjne odpowiedzialne za jego realizację i ich zakres zadaniowy. Nowe programy studiów mogą być opracowywane zarówno dla już uruchomionych kierunków, jak i dla kierunków nowo tworzonych. Zgodnie ze Statutem WAT decyzję o utworzeniu studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, w formie studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych podejmuje Rektor, na zaopiniowany przez Senat wniosek Dziekana. Kolejnym krokiem jest ustalenie programu studiów stosowną uchwałą Senatu, po wcześniejszym zaopiniowaniu tego programu przez wydziałową radę ds. kształcenia. Ostatnim krokiem tej procedury jest zawiadomienie przez Rektora o utworzeniu i rozpoczęciu prowadzenia studiów na nowym kierunku, poziomie i profilu Ministra Edukacji i Nauki, Ministra Obrony Narodowej oraz Przewodniczącego Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Najnowszym przykładem realizacji tej procedury w WAT jest procedura utworzenia nowego kierunku studiów – Data Science na Wydziale Cybernetyki. W przypadku uzasadnionych potrzeb dokonania zmian w programach studiów istniejących kierunków, procedura jest bardzo podobna. Nie ma jednak potrzeby zawiadamiania wymienionych ministrów i przewodniczącego PKA ponieważ wymóg ten był spełniony przy tworzeniu kierunku. Po zakończeniu kolejnego semestru lub roku akademickiego, w jednostkach organizacyjnych odpowiedzialnych za kształcenie na poszczególnych kierunkach analizowane są potrzeby dokonania zmian w realizowanych programach studiów. Propozycje zmian mogą zgłaszać wszyscy interesariusze realizowanego procesu dydaktycznego, tj. nauczyciele akademicy, studenci, absolwenci oraz gestorzy i pracodawcy. Decyzję co do modyfikacji programu studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu podejmuje Dziekan na wniosek

Prodziekana odpowiedzialnego za kształcenie. Dalsze prace przebiegają wówczas zgodnie z procedurą, będącą konsekwencją realizacji wspomnianego procesu 4.1.

Oferta dydaktyczna WAT jest nieustannie rozszerzana i uatrakcyjniana. Wprowadzane są nowatorskie kierunki studiów w skali kraju. To m.in. inżynieria systemów bezzałogowych czy budownictwo zrównoważone. Jakie jest zainteresowanie młodych ludzi nowymi kierunkami?

Oferta dydaktyczna Akademii obejmuje 23 kierunki studiów pierwszego stopnia, 19 kierunków studiów drugiego stopnia oraz 11 kierunków jednolitych studiów magisterskich. Większość prowadzonych w WAT kierunków przyporządkowana jest do dyscyplin naukowych z dziedziny nauk inżynieryjno-technicznych. Mamy także trzy kierunki przyporządkowane do dyscyplin z dziedziny nauk społecznych oraz jeden kierunek przyporządkowany do dyscypliny z dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych. Warto podkreślić, że jednolite studia magisterskie prowadzimy od roku akademickiego 2019/2020 i są to studia wyłącznie dla kandydatów na żołnierzy zawodowych. Prowadzenie ich umożliwia ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 20 lipca 2018 r.

Nasza oferta jest systematycznie rozszerzana i dostosowywana do zmieniających się potrzeb gestorów kierunków wojskowych i oczekiwań pracodawców. Bardzo dobrym przykładem takiego dynamicznego reagowania na zapotrzebowanie rynku pracy jest uruchomienie w roku akademickim 2014/2015 kształcenia na kierunku kryptologia i cyberbezpieczeństwo, który był wówczas pierwszym takim kierunkiem studiów w Polsce. W ostatnich latach podobny kierunek uruchomiły inne polskie uczelnie, np. Politechnika Warszawska czy Politechnika Wrocławska. Wojskowa Akademia Techniczna odegrała zatem w tym zakresie rolę prekursora i do dzisiaj jest jedyną uczelnią w Polsce, która ma absolwentów tego kierunku, zarówno studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia. Absolwenci ci pracują głównie w Narodowym Centrum Bezpieczeństwa Cyberprzestrzeni. Zapewnienie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni jest jednym z poważnych wyzwań XXI wieku, o czym wymownie świadczy utworzenie Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni, nowego rodzaju polskich Sił Zbrojnych. Niewątpliwie, zapotrzebowanie rynku pracy na absolwentów kierunków związanych z cyberbezpieczeństwem będzie w najbliższych latach bardzo duże.

Przykładów nowych kierunków studiów w WAT jest więcej. Począwszy od roku akademickiego 2018/2019 proponujemy kierunek biocybernetyka i inżynieria biomedyczna (na studiach pierwszego i drugiego stopnia), prowadzony wspólnie przez Wydział Inżynierii Mechanicznej (koordynator), Wydział Cybernetyki, Wydział Elektroniki oraz Instytut Optoelektroniki. Istotne rozszerzenie oferowanych przez WAT kierunków miało miejsce w ramach rekrutacji na rok akademicki 2020/2021. Wówczas w ofercie studiów pierwszego stopnia pojawiły się takie kierunki jak: infrastruktura komunikacyjna i transport multimodalny, inżynieria geoprzestrzenna, inżynieria systemów bezzałogowych czy geodezja i kataster. W ofercie jednolitych studiów magisterskich (dla kandydatów na żołnierzy zawodowych) pojawił się nowy kierunek logistyka ekonomiczna. Jego utworzenie było reakcją naszej Uczelni na zapotrzebowanie zgłaszane przez służby ekonomiczno-finansowe Ministerstwa Obrony Narodowej. Z kolei w ofercie dydaktycznej Akademii na rok akademicki 2021/2022 pojawił się kolejny nowy kierunek studiów (dla studentów cywilnych) – budownictwo zrównoważone. W miejsce wybranych kierunków dotychczasowych, znajdujących się w ofercie studiów

cywilnych, wprowadzono kierunki lepiej odpowiadające na zapotrzebowanie rynku pracy. Przykładem takich działań może być zastąpienie tradycyjnego kierunku budownictwo – nowym kierunkiem budownictwo zrównoważone. Podobnie, dotychczasowy kierunek geodezja i kartografia zastąpiony został kierunkiem geodezja i kataster. Przekonanie kandydatów do podejmowania studiów na nowych kierunkach, zwłaszcza w przypadku, gdy mają one charakter pionierski w kraju, wymaga szerokich działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych m.in. przez Dział Promocji, Dział Organizacji Kształcenia czy poszczególne wydziały. Bardzo dobre wyniki daje bezpośrednie zaangażowanie w promocję oferty dydaktycznej WAT naszych podchorążych. Odwiedzając szkoły średnie, których są absolwentami stają się ambasadorami Akademii. Nasi studenci i nauczyciele akademicy prezentują swoje doświadczenia i osiągnięcia naukowo-dydaktyczne również za pośrednictwem mediów ogólnopolskich, rozpowszechniając informacje o możliwościach kształcenia w WAT.

Efekty kształcenia w WAT zakładają m.in. znajomość szczegółowych zagadnień realizowanych przedmiotów, bardzo dobrą znajomość języków obcych, umiejętność organizowania pracy indywidualnej i zespołowej oraz wykorzystywania zdobytej wiedzy na polu uczelnianym i zawodowym. Czy celem ma być wykreowanie idealnego, elitarnego studenta, a w przyszłości absolwenta, który będzie poszukiwany na rynku pracy?

Dokładnie tak. Absolwent WAT zna w zaawansowanym stopniu (na studiach pierwszego stopnia) i pogłębionym (na studiach drugiego stopnia) wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów określonego kierunku. Dążymy do tego, aby nasz absolwent potrafił z powodzeniem wykorzystywać zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności do innowacyjnego rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów oraz wykonywania zadań w nieprzewidywalnych warunkach. Dokładamy wszelkich starań, aby nasi absolwenci znali ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego. W trakcie studiów mają też możliwość poznania zasad tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości oraz zasad organizacji pracy zespołowej. Zdobytą wiedzę i nabyte umiejętności czynią z absolwenta WAT wysokiej klasy specjalistę. Jednakże jego powodzenie na wymagającym i trudnym dzisiaj rynku pracy wymaga także od niego zdolności, umiejętności i kompetencji dotyczących komunikowania się w zakresie problematyki specjalistycznej ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, w tym także w języku angielskim, a także myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy i innowacyjny.

W planach Akademii jest opracowanie anglojęzycznych programów studiów. Jakich kierunków dotyczą? Czy będą adresowane w takim samym stopniu do polskich i zagranicznych studentów?

W ostatnich miesiącach przygotowanych zostało wiele programów studiów pierwszego lub drugiego stopnia w języku angielskim, ustalonych stosownymi uchwałami Senatu. Większość tych programów dotyczy kierunków już istniejących. Pojawienie się programów studiów angielskojęzycznych oznacza, że studia takie będą mogły być prowadzone zarówno w języku polskim, jak i w języku angielskim. Ofertę takich studiów tworzą studia na dziewięciu kierunkach: Aeronautics and Astronautics, Mechatronics, Chemistry, Electronics and Telecommunications, Geospatial Engineering, Materials Engineering, Mechanical Engineering, National

Security, Optoelectronics. Oferta obejmuje także studia prowadzone wyłącznie w języku angielskim. Aktualnie przygotowane zostały do uruchomienia studia (drugiego stopnia) na kierunku Data Science.

Aby można było rozpocząć rekrutację na studia, w tym także na studia prowadzone w języku angielskim, muszą one wcześniej zostać uwzględnione w stosownej uchwale Senatu określającej warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób jej przeprowadzenia. Uchwała Senatu powinna zostać podjęta i opublikowana nie później niż do 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, w którym ma się odbyć rekrutacja. Jak dotychczas warunek ten został spełniony w odniesieniu do dwóch kierunków studiów pierwszego stopnia: Aeronautics and Astronautics oraz Mechatronics. Oznacza to, że rekrutacja na te studia zostanie przeprowadzona po raz pierwszy na rok akademicki 2022/2023. Pozostałe, wcześniej wymienione kierunki zostaną uwzględnione w porządku czerwcowego posiedzenia Senatu. Jeśli Senat przyjmie taką uchwałę, rekrutacja na te kierunki przeprowadzona zostanie po raz pierwszy w roku akademickim 2023/2024. Tym samym WAT dołączy do stale poszerzającej się grupy polskich uczelni, zarówno publicznych, jak i niepublicznych, prowadzących kształcenie w języku angielskim. Z doświadczeń tych uczelni wynika, że na takie studia rekrutują się zarówno cudzoziemcy, jak obywatele polscy, którym obok chęci zdobycia wyższego wykształcenia zależy także na doskonaleniu znajomości języka angielskiego. Spodziewamy się, że podobnie będzie w przypadku naszych studiów angielskojęzycznych.

Jak kadra uczelni i studenci radzą sobie w warunkach pandemii? Czy wpłynęła ona na jakość kształcenia w WAT? I czy niektóre techniki nauczania na odległość pozostaną z nami na stałe?

Kształcenie w warunkach pandemii należy do jednych z najpoważniejszych wyzwań Akademii. Sytuacja ta zmusiła nas do znaczącego ograniczenia zajęć dydaktycznych na terenie Uczelni na rzecz zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co podyktowane było i jest troską o bezpieczeństwo naszych studentów, doktorantów, nauczycieli i pracowników. Kontynuację kształcenia w trybie zdalnym lub hybrydowym umożliwiło rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 29 września 2020 r. Chciałbym jednak podkreślić, że realizacja procesu zdalnego kształcenia, nawet z wykorzystaniem platform elektronicznych zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i nauczycielami prowadzącymi zajęcia, stanowi prawdziwe wyzwanie w zakresie osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się oraz praktycznej tego weryfikacji. W pełni potwierdzają to wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród naszych studentów po zakończeniu poprzedniego roku akademickiego. Miały one na celu ocenę efektywności metod zdalnej weryfikacji zakładanych w ramach poszczególnych zajęć efektów uczenia się. Z badań tych wynika, że w większości zajęć metody zdalnego kształcenia i weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się zdecydowanie ustępują kształceniu prowadzonemu metodami tradycyjnymi, w murach uczelni. Dotyczy to w szczególności zajęć o charakterze praktycznym. Oceniając wyniki badania warto zwrócić uwagę na fakt, że prawie 78% studentów, którzy wypełnili ankietę uważa, że metody i techniki kształcenia na odległość powinny na stałe pozostać w repertuarze narzędzi i środków dydaktycznych po zakończeniu pandemii. Osobiście także jestem przekonany, że platformy kształcenia zdalnego mogą być z powodzeniem wykorzystane w realizacji wielu zajęć (choć na pewno nie wszystkich). Przygotowując modyfikacje istniejących programów studiów lub opracowując programy dla nowych kierunków warto pamiętać o możliwościach jakie w zakresie kształcenia na odległość stwarza obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki w sprawie studiów: do 50% liczby punktów ECTS, które powinien uzyskać absolwent

na studiach o profilu praktycznym oraz do 75% liczby punktów ECTS na studiach o profilu ogólnoakademickim może być realizowane w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

WAT jest jedną z pierwszych uczelni, które wprowadziły do swojego programu kształcenia takie kierunki jak informatyka czy kryptologia i cyberbezpieczeństwo. Proszę o kilka słów byłego dziekana Wydziału Cybernetyki, w jakim stopniu studia te ewaluowały w Akademii?

Kierunek informatyka pojawił się w ofercie dydaktycznej WAT w momencie utworzenia Wydziału Cybernetyki tzn. w roku akademickim 1968/1969 i jest oczywiście historycznie najstarszym kierunkiem tego Wydziału. Kierunek kryptologia i cyberbezpieczeństwo został utworzony w roku akademickim 2014/2015. Dzisiaj obydwa kierunki są prowadzone na studiach pierwszego stopnia (dla studentów cywilnych), drugiego stopnia (dla studentów cywilnych i po raz ostatni dla kandydatów na żołnierzy zawodowych) oraz jednolitych studiach magisterskich (dla kandydatów na żołnierzy zawodowych). Warto podkreślić, że WAT jest dzisiaj jedyną uczelnią wojskową w kraju, która na obu tych kierunkach prowadzi jednolite studia magisterskie. Na przestrzeni minionych lat programy studiów na obu wymienionych kierunkach przeszły wiele zmian. Wynikały one często z konieczności dostosowania programów studiów do zmieniających się przepisów obowiązującego prawa, albo podyktowane były potrzebami sprostania wymaganiom i oczekiwaniom rynku pracy, w tym zatrudniających absolwentów pracodawców i gestorów. Dostosowywanie programów studiów do wymagań rynku pracy skutkowało najczęściej modyfikacją listy specjalności, oferowanych na poszczególnych kierunkach. W 2018 r., z inicjatywy ówczesnego Sekretarza Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej – ministra Tomasza Zdzikota, Wydział Cybernetyki opracował program dwusemestralnych studiów podyplomowych MBA w zakresie zarządzania cyberbezpieczeństwem, adresowanych do pracowników administracji rządowej. Pierwsza edycja tych studiów została przeprowadzona w roku akademickim 2019/2020. Studia prowadzone były w języku polskim (80% zajęć) i angielskim (20% zajęć), we współpracy z Uniwersytetem w Genewie (Włochy). W bieżącym roku akademickim realizowana jest trzecia edycja studiów, przy czym w ramach modyfikacji ich programu, wynikających z potrzeby uwzględnienia sugestii uczestników wcześniejszych edycji, zmieniono nazwę, w konsekwencji czego od roku akademickiego 2020/2021 są to studia podyplomowe MBA w zakresie cyberbezpieczeństwa. Ponadto, począwszy od roku akademickiego 2021/2022 studia te mogą być w 100% realizowane w języku angielskim.

Przed nami proces rekrutacji na studia wojskowe i cywilne. Jak zachęciłby Pan kandydatów do podjęcia studiów w Wojskowej Akademii Technicznej?

Wojskowa Akademia Techniczna to renomowana uczelnia, która w ubiegłym roku obchodziła jubileusz 70-lecia swego istnienia. W WAT studiuje dzisiaj niemal 10 tysięcy studentów, w tym prawie trzy tysiące na kierunkach wojskowych. Uczelnia w ramach prowadzonych studiów dla studentów cywilnych i wojskowych wypromowała ponad 50 tysięcy absolwentów. Mamy w ofercie studia dla kandydatów na żołnierzy zawodowych, którzy swoją przyszłość zawodową chcieliby związać ze służbą wojskową, jak i studia cywilne, których absolwenci nie mają żadnych zobowiązań wobec MON. Chciałbym szczególnie podkreślić, że w procesie dydaktycznym prowadzonym w WAT w ramach wszystkich oferowanych kierunków studiów bardzo dużą wagę przywiązuje

się do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. O tym, że nam się to udaje najlepiej świadczą wyniki akredytacji prowadzonych przez wyspecjalizowane instytucje zewnętrzne, w tym Polską Komisję Akredytacyjną (PKA) oraz Komisję Akredytacyjną Uczelni Technicznych (KAUT). W poprzednim i bieżącym roku akademickim siedem naszych kierunków studiów zostało poddanych ocenie programowej, prowadzonej przez PKA. Wszystkie te oceny zakończyły się wydaniem przez Prezydium PKA oceny pozytywnej. W tym samym okresie czasu cztery kierunki pomyślnie przeszły akredytację prowadzoną przez KAUT. Warto dodać, że certyfikat Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych oznacza także uzyskanie przez oceniany kierunek certyfikatu EUR-ACE Label, przyznawanego przez The European Network for Accreditation of Engineering Education (ENAAE), będącą europejską siecią organizacji akredytujących studia inżynierskie. Uzyskany przez kierunek certyfikat KAUT upoważnia do wydawania jego absolwentom zaświadczenia, że ukończyli studia na kierunku certyfikowanym przez ENAAE.

Absolwenci WAT odgrywają lub odgrywali kluczowe role w obsadzie kierowniczych stanowisk w Ministerstwie Obrony Narodowej – ze szczególnym uwzględnieniem Narodowego Centrum Bezpieczeństwa Cyberprzestrzeni. Nasi absolwenci są lub byli podsekretarzami stanu w polskich ministerstwach, dyrektorami lub wicedyrektorami departamentów, prezesami zarządów spółek Skarbu Państwa i innych spółek. Kilkudziesięciu absolwentów Akademii dosłużyło się stopni generalskich. Kilkudziesięciu uzyskało tytuły naukowe profesora. Wielu absolwentów z powodzeniem prowadzi lub prowadziło własną działalność gospodarczą. Myślę, że bez żadnej przesady mogę powiedzieć, że absolwentów WAT spotkać można dzisiaj praktycznie we wszystkich ministerstwach oraz innych placówkach administracji rządowej i samorządowej, uczelniach i instytutach naukowych, a także w większości działających w kraju przedsiębiorstwach i firmach.

Limit miejsc na studia wojskowe w naszej uczelni od kilku lat jest bardzo wysoki. W tym roku to 696 miejsc. Czy ta tendencja utrzyma się w najbliższych latach?

Zgodnie z obowiązującymi przepisami limity miejsc na kierunki studiów wojskowych określa Minister Obrony Narodowej, podczas gdy limity miejsc na kierunki studiów cywilnych określa Rektor. Rzeczywiście, w ostatnich pięciu latach limity dla kierunków studiów wojskowych prowadzonych przez WAT zostały znacząco zwiększone w porównaniu do lat wcześniejszych. O ile dla roku akademickiego 2017/2018 limit ten wynosił 595 miejsc, to dla kolejnych lat akademickich był jeszcze wyższy: dla roku akademickiego 2018/2019 – 750 miejsc, dla roku akademickiego 2019/2020 – 881, dla roku akademickiego 2020/2021 – 850, a dla bieżącego roku 2021/2022 – 837 miejsc. Dla przyszłego roku akademickiego limit ten uległ nieznacznemu zmniejszeniu do 696 miejsc, tzn. o około 17% w stosunku do limitu z obecnego roku akademickiego. Biorąc pod uwagę Ustawę o obronie Ojczyzny, zakładając istotne zwiększenie liczebności polskich Sił Zbrojnych należy się spodziewać, że wspomniane niewielkie zmniejszenie limitu przyjęć kandydatów na żołnierzy zawodowych do WAT jest przejściowe.

Zauważamy trudności z naborem studentów na studia cywilne II stopnia. Z czego to wynika i jakie rozwiązania należałoby w tym zakresie wprowadzić?

Znaczący spadek liczby kandydatów na studia drugiego stopnia, zarówno stacjonarne jak i niestacjonarne, zauważalny jest w polskich uczelniach od kilku lat. Dotyczy to także najbardziej renomowanych uczelni, zarówno technicznych, jak i uniwersytetów. Jest to zatem trend ogólnopolski. Jego istota polega na zmniejszaniu zainteresowania kontynuowaniem studiów wśród absolwentów studiów pierwszego stopnia, zwłaszcza na kierunkach atrakcyjnych rynkowo, których absolwenci są natychmiast „wchłaniani” przez rynek pracy. Zjawisku temu sprzyja podejmowanie pracy zawodowej przez studentów coraz niższych lat studiów stacjonarnych. W takiej sytuacji uzyskanie dyplomu inżyniera lub licencjata często powoduje większe zaangażowanie w pracę zawodową i odłożenie decyzji dotyczącej kontynuowania studiów na bliżej nieokreśloną przyszłość. W zakończonym 25 lutego 2022 r. procesie rekrutacji na studia drugiego stopnia w Akademii, także zanotowaliśmy spadek liczby kandydatów na te studia. Warto w tym kontekście zauważyć, że tegoroczna rekrutacja na studia drugiego stopnia po raz ostatni obejmowała rekrutację na studia wojskowe, ponieważ był to już ostatni rocznik kandydatów na żołnierzy zawodowych, których w roku akademickim 2018/2019 przyjęliśmy na studia pierwszego stopnia. Kolejna rekrutacja na studia wojskowe, na rok akademicki 2019/2020, była już rekrutacją na jednolite studia magisterskie. Prowadzona w ubiegłych latach rekrutacja na studia drugiego stopnia, obejmująca także rekrutację na studia wojskowe stabilizowała nam wyniki tych rekrutacji, ponieważ absolwenci wojskowych studiów pierwszego stopnia byli zobowiązani do podjęcia studiów drugiego stopnia. Ponieważ w kolejnych postępowaniach rekrutacyjnych na studia drugiego stopnia będziemy rekrutować jedynie studentów cywilnych, liczymy się ze znaczącym zmniejszeniem się liczby kandydatów na te studia. Dostrzegając ten problem planujemy w najbliższym czasie podejmować działania służące zainteresowaniu jak największej liczby studentów naszych studiów pierwszego stopnia do ich kontynuowania na studiach drugiego stopnia w WAT.

Dziękuję za rozmowę.

fot. Alicja Szulc